Säker spjälsäng: mått, stabilitet och köpkontroll hemma

Säker spjälsäng innebär 45–65 millimeter mellan spjälorna, högst 25 millimeter mellan bottenribborna och en ram som varken vickar eller har uppstickande delar. Konsumentverket, granskad 24 oktober 2025, anger de måtten som skydd mot att barnet tränger sig ut och fastnar över bröstkorgen. Madrassen ska vara fast, täcka hela botten utan glipor och ge en plan sovyta när barnet skakar i sängen och försöker klättra. Den som köper begagnat jämför köpguider mot samma mått och beslag i stället för att gå på pris och skick.

Vad gör en säker spjälsäng godkänd i vardagen?

En säker spjälsäng står stadigt utan lösa eller skadade delar och utan detaljer som kläder kan fastna i. Hörn Stolpar får bara sticka upp någon millimeter, och huvud- eller fotändan ska sakna utsågade figurer. Sängen får inte kunna välta när barnet skakar, klättrar eller drar sig upp.

Madrassen ska vara fast, täcka hela botten och lämna en plan sovyta utan glipor där ansiktet kan hamna. Lägg inte kuddar, leksaker eller lösa tyger i spjälsängen, eftersom små barn inte kan ta sig ur dåliga lägen själva. Samma krav på fri andningsväg styr hela sovsäkerhet runt barnets första sängar.

Vilka mått skyddar mot fastklämning?

Spjälavståndet ska ligga mellan 45 och 65 millimeter, medan ribborna i botten ska sitta tätare än 25 millimeter. Det smala intervallet hindrar barnet från att ta sig ut med fötterna före och fastna över bröstkorgen. Mät på flera ställen, eftersom äldre och begagnade sängar ofta avviker.

Måtten i tabellen nedan är de fasta värden som genomgången anger (Konsumentverket, granskad 24 oktober 2025):

Kontrollpunkt | Krav

Spjälor i sidan | 45–65 mm
Ribbor i botten | högst 25 mm
Hörn Stolpar | sticker upp någon millimeter som mest
Sidosäng, nedfälld sida | minst 12 cm från madrassens ovansida
Sidosäng, uppfälld sida | minst 20 cm
Våningssäng, skyddsbräda | minst 16 cm över madrassen
Vagga, gungning i sidled | högst 10 grader

Spjälskydd fyller ingen säkerhetsfunktion och behöver därför inte köpas till. Den som ändå använder ett spjälskydd väljer ett stadigt material utan fluff, fäster det mellan madrass och sängsida och tar bort det när barnet sätter sig upp.

När passar sidosäng, vagga eller våningssäng?

Sidosäng och vagga passar bara de minsta barnen, medan våningssängens överbädd kräver att barnet fyllt 6 år. Sidosängen måste ha en fastsättning som passar den egna sängen, sluta tätt utan glipor och ha sidor runt om så att barnet varken ramlar ur eller

rullar in i vuxensängen. Vaggor och upphängda vaggor får gunga högst 10 grader i sidled så att barnet inte hamnar i ett läge det inte tar sig ur.

Våningssängen ska ha skyddsbrädor på alla sidor av överbädden, och brädan ska nå minst 16 centimeter över madrassen när den ligger i. De båda bäddarna måste sitta ihop ordentligt, helst fastskruvade, och sängen kontrolleras regelbundet mot lösa skruvar. Sådana konstruktionskrav återkommer i branschnyheter när tillsynen granskar barnsängar.

Vad visade testet av 13 spjälsängar?

Sex av 13 kontrollerade spjälsängar dömdes ut helt och bara två klarade säkerhetskraven. SVT Nyheter, publicerad 21 november 2006 och uppdaterad 29 november 2012, rapporterar att Sveriges Provnings- och forskningsinstitut testade sängarna på uppdrag av Konsumentverket. De allvarligaste felen var svag konstruktion, uppstickande stolpar och felaktiga skruvar.

Samma rapport anger stort spjälavstånd, för högt bottenläge och bristande monteringsanvisning som övriga olycksrisker. Resultatet var inte bättre än vid undersökningen 2003. Rådet till ägare av en farlig säng var att kontakta säljaren för åtgärd, byte eller återbetalning.

Dagens köpare möter märkning mot SS-EN 716-1:2017+AC:2019, som enligt SIS, hämtad 17 november 2026, är gällande säkerhetskrav för småbarnssängar inklusive hopfällbara barnsängar för hemmiljö. Märkningen ersätter inte en egen kontroll av mått, stabilitet och skruvar.

Spjälsäng vanliga frågor

Vilket avstånd mellan spjälorna ska en spjälsäng ha?

En spjälsäng ska ha 45–65 millimeter mellan spjälorna och högst 25 millimeter mellan ribborna i botten. Måtten hindrar barnet från att tränga sig ut med fötterna före och fastna över bröstkorgen. Mät med skjutmått eller linjal på flera ställen längs sidan. Kontrollera också äldre och begagnade spjälsängar, eftersom farliga mått är vanligare där.

Behöver en spjälsäng ett spjälskydd?

En spjälsäng behöver inget spjälskydd, eftersom skyddet inte fyller någon säkerhetsfunktion för barnet. Välj bara ett stadigt och tätt material om du ändå använder ett spjälskydd, och fäst det mellan madrassen och sängsidan. Kontrollera fästet regelbundet under användningen av spjälskyddet. Ta bort spjälskyddet när barnet börjar sätta sig upp i spjälsängen.

När ska barnet lämna spjälsängen för en lägre säng?

Barnet ska lämna spjälsängen när det försöker klättra ur den, och då passar en låg säng utan höga kanter. Vissa spjälsängar tillåter att en sida eller några spjälor tas bort som mellanläge. En madrass på golvet fungerar också under övergången från spjälsängen. Säkra samtidigt området runt den nya sovplatsen mot sladdar, småsaker och mediciner.

Vilka spjälsängar klarade 2006 års test utan brister?

Spjälsängarna Anna från Kaxholm och Diktad från Ikea klarade testet utan brister. Sex av 13 testade spjälsängar dömdes ut helt för svag konstruktion, uppstickande stolpar och felaktiga skruvar. Resultatet var inte bättre än vid undersökningen 2003. Den som har en farlig spjälsäng uppmanas kontakta säljaren för åtgärd, byte eller återbetalning.